

združijo v eno organizacijo (ker več ljudi več ve), da bomo mogli pospešiti tempo našega osvobodjenja iz jarma tujinskega. In seveda bi to mnogo koristilo tudi našemu stanu. Uvedite, slovenski kolege, zopet običaj, da boste prihajali ali da boste zastopani na naši glavni skupščini, pa se tako lahko združimo v deželno organizacijo in potem tudi na širše! — Saj kolika je naša Jugoslavija!

Hrvat-učitelj.

Mi se strinjamo s tem pozivom, a moramo ga obrniti in enako zaklicati tovarišem Hrvatim: Uvedite običaj, da boste prihajali ali da boste zastopani na naši glavni skupščini, pa se bomo zopet združili; zakaj združeni smo že bili v naši neustrašeni „Zavezi avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev“, iz katere so pa tovariši Hrvati izstopili in tako zabranili, da ni mogoče ustanoviti deželne organizacije in preprečili, da Zaveza ni mogla postati to, kar označuje nje ime. Če vzklikamo — kolika je naša Jugoslavija! — bi nam moralo biti že to povod, da se vsi snidemo pri društvu, ki je ustanovljeno za celo avstr. Jugoslavijo. Istrsko slovensko učiteljsko je včlanjeno pri Zavezi in ne vidi potrebe, da bi se odtrgalo od tega drevesa ter se podalo na pot separatizma po deželnih mejah, zato, tovariši Hrvatje v Istri, spoznavajte, da je bil zgrešen korak, s katerim ste se ločili od Zaveze; povrnite se k tej in tovariše Slovence dobite pripravljene, da ustanovimo v okrožju te tudi deželno organizacijo. Lepa prilika se nudi letos, ko zboruje Zaveza binkoštno praznike v Trstu! Toliko za danes, da ne bo mislil kdo, da je slovensko učiteljsko v Istri nasprotno ustanoviti deželno organizacijo.

Slovenec-učitelj.

Oklic.

Tovariši in tovarišice, ki se udeležite letošnje glavne skupščine „Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev“ o Binkoštih v Trstu in želijo, da se jim preskrbi stanovanje, naj se zglasijo do 1. junija!

Ker je v programu tudi obrežna vožnja po morju in ker moramo določiti, kateri parnik naj uporabimo, želimo, da se istotako priglasijo vsi oni, ki se mislijo udeležiti te vožnje.

Priglasite za stanovanja, kakor tudi za parnik sprejema tajnik „Učiteljskega društva za Trst in okolice“ v Trstu, Anton Grmek, učitelj v Vrdeci, Sv. Ivan — Trst.

Vožnja po morju velja za osebo 1:40 K. Glede stanovanj pripomnimo, da se o binkoštih v Trstu težko dobe. Preskrbelo se bo samo tistim, ki se zglase zanje.

Tržaški pripravljalni odbor.

Iz naše organizacije.

Skupne zadeve.

Iz Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev. Delegates za letošnje glavno skupščino v Trstu so prijavila sledeča Zavezina društva:

XXI. Učiteljsko društvo za ptujski okraj:
77. Anton Ogorelec, nadučitelj pri Sveti Barbari v Halozah.

XXII. Saleško učiteljsko društvo:
78. Miloš Tajnik, učitelj v Šoštanjju.
Namestnik:
10. Ferdo Pokeržnik, učitelj v Skalab.

XXIII. Društvo učiteljev in šolskih prijateljev logaškega okraja:
79. Engelbert Gangl, c. kr. realni učitelj v Idriji;

80. Fanci Novak, učiteljica v Ledinah;
81. Rajko Novak, c. kr. učitelj v Idriji;
82. Anton Urbančič, učitelj na Gornjem Jezeru.

XXIV. Društvo učiteljev in šolskih prijateljev kamniškega okraja:
83. Anton Germek, nadučitelj v Krašnji;
84. Ivan Schmeidek, učitelj na Rovah;
85. Emilija Grkman, učiteljica v Mengšu.

XXV. Učiteljsko društvo za sežanski okraj:
86. Alojzij Hreščak, učitelj v Lokvi;
87. Anton Mervič, šolski voditelj v Povirju;

88. Josip Štrekelj, učitelj v Komnu;
89. Josip Pahor, učitelj v Sežani;
90. Angela Orel, učiteljica v Zgoniku;
91. Fani Živec, učiteljica v Dutovljah.

XXVI. Učiteljsko društvo za kranjski šolski okraj:
92. Alojzij Novak, učitelj v Kranju;
93. Fran Rojina, nadučitelj v Šmartnu pri Kranju;

94. Ana Mally, učiteljica na Primskovem;
95. Janja Miklavčič, učiteljica v Kranju;
96. Angela Miklavčič, učiteljica v Predvoru.

XXVII. Slovenjebistrsko učit. društvo:

97. Sebastijan Krotky, učitelj na Poljčanah.

Namestnica:

11. Franja Hribar, učiteljica v Laporju.

XXVIII. Litijško učiteljsko društvo:

98. Janko Levstek, šolski voditelj v Zagorju;

99. Ivan Stepišnik, učitelj v Toplicah pri Zagorju.

Namestnika:

12. Bernard Andoljšek, nadučitelj v Litiji;

13. Matija Pelko, učitelj v Toplicah pri Zagorju.

XXIX. Učiteljsko društvo za goriški okraj:

100. Anica Jug, učiteljica v Solkanu;

101. Rozi Bajt, učiteljica v Prvačini;

102. Vinko Gregorič, nadučitelj v Opatjem selu;

103. Rudolf Žnidarčič, učitelj v Dornbergu;

104. Edvard Praprotnik, učitelj v Mirnu;

105. Valentin Doljak, učitelj v Ravnem.

XXX. Zveza slovenskih učiteljev in učitelje Štajerskem:

106. Fran Brinar, nadučitelj v Gotovljah;

107. Ivan Burian, nadučitelj v Šmartnu pri Gornjem gradu;

108. Fran Jamšek, nadučitelj v Rajhenburgu.

Namestnica:

14. Marica Lavtar, učiteljica v Framu pri Mariboru.

XXXI. Belokranjsko učiteljsko društvo:

109. Fran Šetina, nadučitelj v Črnomlju;

110. Bihard Megušar, nadučitelj v Podzemlju.

Štiri Zavezina društva še ni vrnilo društvenih izkazov in ne prijavila izvoljenih delegatov.

Nekatera društva nam še niso sporočila število članov. Prosimo jih prav nujno, da store to nemudoma! Vse udeležence glavne skupščine v Trstu opozarjamo na oklic „Tržaškega pripravljalnega odbora.“

V delegacijski seji je na dnevnem redu tudi izprememba pravil, kar je v dotičnem dnevnem redu izpuščeno. Vsak delegat in delegatinja naj načrt pravil, ki je natisnjen v današnjem listu, natančno prouči, da lahko stavi izpreminjevalne predloge.

Za vodstvo Zaveze
L. Jelenc.

Kranjsko.

Radovljško okrajno učiteljsko društvo, priredi svoje letošnje zborovanje na Zirovnici pri Kuntu dne 1. junija t. l. ob 3. popoldne s tem-le vzporedom:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo tajnika in blagajnika.
3. „Šolske zamude“. Poroča Iv. Šega.
4. Volitev delegatov k Zavezinemu zborovanju.
5. Volitev odbora.
6. Raznoterosti.

K obilni udeležbi vabi o d b o r.

Štajersko.

Kozjansko učit. društvo je imelo dne 17. t. m. zborovanje v prijaznem Podčetrtku in obenem majniški izlet.

I. Hospitirali smo v III. razredu. Tov. nadučitelju Lovrecu smo hvaležni za njegov trud, da nam je pokazal postopanje v analizu po Kernovi metodi. Po dovršeni učni snovi so zapeli otroci pesem „Predica“ troglasno tako izborna, da moremo le reči: Iskrene čestitke na tako lepem uspehu!

II. Tov. predsednik V. Pulko pozdravi navzoče, zlasti gosta gđe. Roza Žolgarjevo iz St. Petra z upom, da pristopi društvu kot član, izreče tov. Lovrecu toplo zahvalo in otvori zborovanje. Zapisnik zadnjega zborovanja se prebere in odobri.

III. Dopis:

1. Dopis narodnega sveta za Spodnje Štajersko, ki pravi: Pri kompetencah v narodno ogroženih krajih naj pošlje dotičnik natančne informacije predsedniku narodnega sveta dr. J. Hrašovecu v Celje, da stori tozadevne korake.

2. Dopis „Zveze slov. štaj. učiteljev in učiteljic“, ki opozarja, naj oddaje učitelji pri bodočih volitvah svoje glasove slovenskim, učiteljstvu in šoli naklonjenim kandidatom.

3. Dopis „Zveze“ o sokolskem telovadnem tečaju.

4. Dopis „Zaveze“, ki opozarja, naj se učit. društva zavzamejo za to, da se pri reformi ljudske šole ozira na mnenja učiteljsstva.

IV. Gosp. dr. Breschar je obljubil, da bo predaval o higieni, a bil je, žal, poklican nujno v svrhu zdravniške pomoči. Topla zahvala mu pa gre vseeno za njegovo dobro voljo. Tov. nadučitelj Moric iz St. Petra je predaval o konferenčni temi „Liniatura zvezkov“. Hvala mu!

V. Delegatom za letošnje skupščino „Zaveze“ se je prijavil tov. Karel Meier, nadučitelj v Podsredi.

Po zborovanju smo se sestali na vrtu g. Staroveskega. Ob sviranju domače godbe pod vodstvom g. Lovreca (hvala mu!) nam je le prehitro potekel čas, težek je bil razstaneč, a tolažila nas je misel, da se zopet kmalu vidimo!

Zborovanje učit. društva za celjski okraj dne 7. majnika t. l. Uvodoma se spominja predsed. tov. Brinar umrlega župnika Kosa, ki je bil odkrit prijatelj učiteljstvu in podporni član našega društva. Gđni. tov. Vidali izrazi sožalje na očetovi smrti in želi tov. Koseni skorajšnje ozdravljenje.

Tov. pevovodja Pregelj izpodbuja pevke in pevce k vztrajnemu obiskovanju pevskih vaj, poudarja njih pomen za glasbeno in umetniško izobrazbo učiteljsstva na podlagi modernih glasbenih proizvodov in pojasni neko zadevo glede pevskega zbora, ki je zanesla v okraj nesporazumljenje.

Referat predsednikov o zamudah in kaznih je bil navdušeno pozdravljen. Na željo navzočih se objavi izvešček tudi v političnih listih.*

O uradni konferenci se je razvila živahna debata, posebno o zapisniku, o volitvah zapisničarja, odposlancev za dežel. konferenco in zastopnika v okr. šol. svet.

Tov. Logar je zopet razkazoval iz svoje botanične puščice, za kar mu bodi izrečena še na tem mestu zahvala.

Udeležba je bila dobra: 44 članov in gostje: gđna. tov. Smolnikar iz St. Pavla, tt.: Mešiček iz Savnice, Sijanez iz Gornjega Grada in K. Mravljak iz Žreč. Na novo je pristopila gđna. tov. Cerejerja iz Ljubene.

Sevniško-brežiško učit. društvo je zborovalo dne 7. maja v šoli na Vidmu. Udeležba je bila povoljna.

V uvodnem govoru se je spominjal tov. predsednik umrlega tov. Ornika, vpk. nadučit. v Brežicah, ki je bil svoje dni agilen član našega društva, prečital je tudi dopise, ki so došli društvu v dobi od zadnjega zborovanja. Posebe še opozori voditelje, da se naj poravnava dolg na „Rod. pismu“. — Delegatom za Zavezino zborovanje se določijo: Bračič Hermina, uč. v Dobovi, Pečnik Josip, naduč. v Kapelah, Petrič Ludovik, uč. v Sromljah, Voglar Alojzij, uč. v Artičah, Sušnik Mirko, uč. v Rajhenburgu.

Razgovor o prvem vprašanju za okr. uč. konferenco je izostal, ker ni bilo dotičnih tovarišev navzočih. O drugi konferenčni temi „Enotnost metode v večrazrednicah“ nam je podal nekaj misli tov. Pečnik iz Kapel. Tov. Zechnerjeva iz Dobove nam je pa podala temeljit referat v tretji konferenčni temi „Nazor na nauk v prvem in drugem šolskem letu s podrobnim učnim načrtom enorazrednih do šestrazrednih šol.“ — Tov. Tomine iz Globokega je nato poročal o svojem delovanju kot zastopnik učiteljskega pri brežiškem okr. šol. svetu v dobi trinajstih let ter odložil ta mandat za novo dobo. Na splošno voljo zbranih tovarišev iz brežiškega okraja pa je vendar še iznova sprejel kandidaturu. Izrekla se je tovarišu-zastopniku tudi zaupnica in zahvala za njegovo dosedanje vrloravanje. Zeleti je torej, da mu učiteljsvo pokaže popolno zaupanje s tem, da na dan volitve postopa enotno, kakor to zahteva disciplina. Za sevniški okraj je letno poročilo izostalo in se tudi ni postavilo kandidata za zastopstvo v okr. šol. svetu, ker dosedanjí tov. zastopnik ni bil navzoč.

Tov. nadučitelj Jamšek predlaga: Učit. društvo blagovoli preskrbeti, da se stavi sledeči predlog na letošnji okr. učit. konferenci: Slavna konferenca blagovoli skleniti, visoki c. kr. deželni šolski svet se naprosi, da dovoli krajnim šolskim svetom zopetno naročevanje izpričeval potom raznih trgovinskih podjetij.

Učit. društvo za ptujski okraj je 18. maja zborovalo v ptujski okolški šoli ob prav lepi udeležbi. Pogrešali smo pa še vendar tovarišice in tovariše iz Majšperga, od Sv. Urbana in iz Zavrča. Našli smo 46 udov in enega gosta. Na novo so pristopili: tovarišice gospodične Novak Anica in Lebar Marica od Sv. Barbare, Rapoc Marija iz Hajdine ter tovariša Kožuh Friderik, Sv. Duh in Gabere Anton, Naraple.

Delegatom za Zavezino zborovanje v Trstu je bil izvoljen tovariš Ogorelec Anton. Prav živahna debata se je razvila pri razgovoru o letošnjih konferenčnih vprašanjih.

Dne 4. maja se ni mogel vršiti izlet v St. Jur in Štore zaradi preslabega vremena. Vrši se pa v četrtek, 6. julija, z istim vzporedom ob vsakem vremenu.

Goriško.

Glavno zborovanje učiteljskega društva za sežanski šolski okraj se je vršilo dne 18. maja t. l. ob 11. v Komnu. Vkljub skrajno neugodnemu vremenu in precej kritičnemu razpoloženju, ki vlada zadnji čas v našem društvu, se je odzvalo čez 40 tovarišev in tovarišic odborovemu povabilu.

Predsednik, tovariš Berginec, otvori zborovanje s presrečnim pozdravom na naslov vseh udeležencev, posebno pa še nekaterih tržaških kolegov in kolegij, ki so res neumorni frekventanti naših zborovanj, da, celo mnogo rednejši nego mnogi naši dični tovariši in tovarišice domačega društva. Pač zaslužijo taki tovariši krepak „Živeli!“, ki jim je donel kot pozdrav nasproti; našim abintentom pa naj zakličem na tem mestu: „Oče, odpusti jim!“

Ker je tovariša tajnika in njegovo poročilo ujela spotoma ploha, smo prešli nato takoj k blagajnikovu poročilu.

Blagajničar tov. Mervič nam je z nekoliko krepkimi potezami narisal čisto plastično sliko naše blagajnične mizerije. Ker je pa Tone

*) Glej zadnje številko našega lista!

Uredn.

po navadi gostobesednejši, se je opravičil na ta način, da se ne spodobi posvečati mali blagajnici velikega poročila.

Izvolijo se nato trije pregledovalci računov, ki predlagajo po izvršeni reviziji, da se računi odobre in podli blagajniku absolutorij.

Nato je poročal g. nadzornik o ljudskem štetju. Podal nam je najprej kratak zgodovinski razvoj ljudskega štetja, nato pa natančen statističen rezultat zadnjega ljudskega štetja v sežanskem okraju, ter se potrudil, da je spravil ta dejstva v harmonično kavzalno zvezo z gospodarskimi, socialnimi in zdravstvenimi razmerami našega kršnega Krasa. S tem svojim aktualnim referatom nam je podal g. nadzornik mnogo potrebne tvarine; zato pa je učiteljsvo tudi sklenilo, da se natisne to poročilo v posebni brošurici, in sicer v lastni založbi našega društva.

Ker je med tem časom prisopihal naš tajnik, tov. Vendramin, je dobil precej nato besedo. V svojem letnem poročilu je tožil o nekolegialnosti kraškega učiteljskega in — resnici pravica! — mož je trdil popolnoma prav. Pomen trdne organizacije je evidenten, in danes je bolj kot kdaj potreba, da stojimo kot trdna falanga v boju za pravice in napredek šole in svojega stanu. Končal je svoje krasno poročilo z nado, da se tudi nam čimprej zjasnijo tožna vremena.

Kot peta točka dnevnega reda je bil referat tovariša Hreščaka o moderni telesni vzgoji mladine. Referent je prav nakratko preciziral stališče učiteljskega napram temu vprašanju. Pokazal je na pogubne posledice današnje duševne kulture na škodo telesu. Po precej živahni debati sta se sprejeli po poročevalcu predlagani resoluciji glede uvedbe pouka v higieni v ljudske šole in učiteljskega poučevanja staršev o priliki roditeljskih se stanov v najbolj perečih higieničnih vprašanjih.

Na predsednikov predlog so bili nato izvoljeni delegati za „Zavezino“ zborovanje v Tistu.

Zadnja točka je bila volitev društvenega odbora. Ker je dosedanjí večletni predsednik društva tov. Berginec izjavil, da ne more zaradi preobilice poslov sprejeti več nikake izvolitve, je bil izvoljen nato odbor: J. Ravbar, J. Štrekelj, Fr. Vendramin, A. Mervič, Al. Hreščak in gđc. Živčeva in Orlova. Odbor se ni mogel še konstituirati.

Pri jako živahnem banketu smo nato rekli in zapeli še marsikatero resno in veselo. G. nadzornik je napil najprej tov. Lebanu k 40 letnici njegovega učiteljskega, nakar se je ta presrečno zahvalil; tov. Hreščak je formuliral s kozarcem v roki bivšemu predsedniku Berginecu nagrobni nadpis; toda tov. Berginec se ni dal ugnati: manifestiral je na isti način svoje življenje, priporočal vsemu učiteljstvu medsebojno ljubezen in zaklical društvu presrečen: Rasti in uspevaj! Končno se je še tov. Macarol iz Gorjanskega v imenu nas vseh poslovil od našega staroste Lebana.

Ves sestanek je bil jako animiran. Pri najslabšem vremenu smo bili najboljšje razpoloženi. Komensko zborovanje nam je pokazalo, da je sicer ideja kolegialnosti že stara, a zaradi tega še popolnoma nič oslabela. Družne vezi, ki se je zdelo, da so se začele v zadnjem času nekoliko rahljati, so postale po tem dnevu jačje kot kdaj poprej, in trdno smo lahko uverjeni, da bo korakalo čimdalje manj tovarišev izven naše bojne vrste svojo samotno separastično stezo!

Istra.

Slovensko učiteljsko društvo v Istri je imelo redni občni zbor 4. maja na Škofiji. Udeležba je bila še precej povoljna; od 41 pravih članov je bilo navzočih 24. So nekateri pravi člani, ki redno abstinirajo pri vsakem zborovanju, a je v Istri še kakih 15 učnih oseb, ki niso učlanjeni pri stanovski organizaciji. Tovarišice in tovariši, ne iščite izgovorov o malenkostih in pristopite k stanovskemu društvu, ker če je potrebna organizacija drugim stanovom, gotovo je potrebna tudi učiteljskemu.

Zborovanja so se udeležili tudi: Matko Mandič, deželni poslanec, Ivo Šorli, deželni poslanec, Henrik Dominec, c. kr. okr. šol. nadzornik v Kopru, in Martin Mastnak, c. kr. profesor na gimnaziji v Gorici. Srčna jim hvala, da nas bodrijo k delu s svojo navzočnostjo ter se zanimajo za naše težave in potrebe.

Predsednikom je bil izvoljen Anton Urbančič, nadučitelj v Boljuncu, a v odbor Stefan Šiškovič, nadučitelj Hrpelje-Kozina, Stefanija Čeh, učiteljica v Borštu, Josip Brtok, nadučitelj v Škofiji in Franc Košutnik, nadučitelj v Riemanjih.

Odbor se je ustanovil sledeče: Šiškovič, predsednikov namestnik, Čeh, tajnica, Brtok, blagajnik, Košutnik, pevovodja.

Obrambni vestnik.

Uljudna prošnja. Ker ne vemo, smo li še v ustavni državi ali ne, kjer bi veljale cesarske postave tudi za ono učiteljsvo, ki se ni voljno ukloniti svojega tilnika pod coklo nekronanega kralja Kranjske, prosimo, da izda Šušteršič-Lampetov deželni šolski svet normalno, kako naj se ravna učiteljsvo — napredno namreč — pri državnozbornih volitvah dne 13. junija in pri vseh, v kratkem se vršičih občinskih volitvah.